

Základní pojmy

- * barvení – částičky barviva rozpuštěné v lázni se přichycují na povrchu vláken a ulpívají na nich, nejde je vyprat
- * desén – vzor tkaniny zhotovený tkaním, pletením nebo potiskováním
- * dostava tkaniny – počet osnovních a útkových nití na ploše 1 cm². Vyčísluje se zlomkem, činitel udává počet nití osnovy a jmenovatel počet útkových nití
- * kepr – druh textilní vazby, kdy se útková nit proplétá mezi osnovními nitěmi v poměru 1:3 a více; rozlišujeme osnovní a útkový, pravostranný a levostranný kepr; na tkanině se vytváří šikmé řádky – při stejné hustotě osnovy a útku probíhají řádky v úhlu 45°
- * osnova – soustava nití uložená ve směru délky tkaniny
- * plátno – vazba a tkanina
- * předení – urovnání vláken do souběžné polohy a jejich zakroucení, při tom vzniká příze různé tloušťky. Předení lze rozdělit na předpřádání a dopřádání. Při předpřádání se vlákna urovňají v tzv. rouno, které se shrne v lehký pramen v němž jsou vlákna paralelně urovnána. Tento pramen se postupně protahováním ztenčuje až na žádoucí tloušťku, čímž vznikne přást. Při dopřádání se přást zakrucuje v přízi na dopřádacích strojích. Zakroucení příze je buď levé, nebo pravé a označuje se Z nebo S.
- * pletenina – plošná textilie vyrobená vzájemným propletením jedné soustavy nití. Rozlišujeme pleteninu zátažnou (z vodorovné soustavy nití) a osnovní (svislá soustava).
- * příze – skládá se z několika vzájemně zakroucených vláken
- * skaní – skroucení dvou přízí společně
- * střída vazby (opakování) – je skupina nití a útků tvořící samostatný celek vazby vzorů, který se opakuje (střídá) po šířce i délce tkaniny. Základní střída se zakresluje do sítě červenou barvou. Rozeznáváme základní střídu (plátno, kepr, atlas), odvozenou střídu či vazbu (od vazby plátnové, keprové a atlasové), složenou střídu či vazbu (komponované vazby – štruks, krepr, vaflová vazba, barevné vzorování), ostatní vazebné techniky (vlasové tkaniny, dvojitě tkaniny, smyčkové, perlinkové vazby)
- * textilní vlákna a suroviny se dělí na – klasická vlákna (bavlna, vlna, hedvábí a len) a chemická vlákna (syntetická a regeneráty celulózy).
- * tkanina – plošný textilní výrobek vzniklý křížením dvou soustav nití v určitém rytmu
- * útek – nit proplétající se mezi osnovními nitěmi v určité vazbě
- * vlákno – skládá se z jedné jednotky podlouhlého textilního materiálu
- * vazba – způsob křížení osnovních a útkových nití; rozlišujeme vazbu plátnovou, keprovou, atlasovou a od nich odvozené další vazby; je to také způsob vzájemného provázání soustavy osnovních a útkových nití
- * vazný bod – rozlišuje se osnovní nebo útkový vazný bod podle toho, která ze dvou soustav je nahoře. Osnovní bod – osnovní nit váže nad útkem na lícové straně a na vzornici se vyjadřuje plným čtverečkem, útkový vazný bod se zakresluje čtverečkem prázdným.